

Government Gazette Staatskoerant

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Vol. 461 Cape Town, 6 November 2003 No. 25687
Kaapstad,

THE PRESIDENCY

No. 1641 6 November 2003

It is hereby notified that the President has assented to the following Act, which is hereby published for general information:—

No. 34 of 2003: Electoral Laws Amendment Act, 2003.

DIE PRESIDENSIE

No. 1641 6 November 2003

Hierby word bekend gemaak dat die President sy goedkeuring geheg het aan die onderstaande Wet wat hierby ter algemene inligting gepubliseer word:—

No. 34 van 2003: Wysigingswet op Kieswette, 2003.

AIDS HELPLINE: 0800-123-22 Prevention is the cure

GENERAL EXPLANATORY NOTE:

[] Words in bold type in square brackets indicate omissions from existing enactments.

 Words underlined with a solid line indicate insertions in existing enactments.

(English text signed by the President.)
(Assented to 2 November 2003.)

ACT

To amend the Electoral Act, 1998, so as to limit the application of the Act with regard to municipal councils; to make new provision regarding applications for registration as a voter; to repeal obsolete provisions; to make new provision regarding voters' rolls, prisoners' voting, special votes, voting hours, assistance to handicapped voters, objections, review of voting districts, voting stations and conciliation in disputes; to change the Schedule; and to insert a new Schedule prescribing the system of representation in the National Assembly and provincial legislatures; and to amend the Electoral Commission Act, 1996, so as to make new provision regarding the registration of parties; and to provide for matters connected therewith.

BE IT ENACTED by the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

Substitution of section 3 of Act 73 of 1998

1. The following section is hereby substituted for section 3 of the Electoral Act, 1998:

“Application of Act

5

3. (1) This Act applies to every [(a)] election of the National Assembly [(b) election] and of a provincial legislature. [and (c)]

(2) This Act applies to an election of a municipal council or a by-election for such council only to the extent stated in the Local Government: Municipal Electoral Act, 2000 (Act No. 27 of 2000).”

10

Amendment of section 6 of Act 73 of 1998

2. Section 6 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the insertion after subsection (1) of the following subsection:

“(1A) A person of 16 years or older may apply for registration but, if the application is successful, the applicant’s name may only be placed on the voters’ roll once the applicant reaches the age of 18 years.”

15

ALGEMENE VERDUIDELIKENDE NOTA:

- [] Woorde in vet druk tussen vierkantige hake dui skrapings uit bestaande verordenings aan.
- _____ Woorde met 'n volstreep daaronder, dui invoegings in bestaande verordenings aan.
-
-

*(Engelse teks deur die President geteken.)
(Goedgekeur op 2 November 2003.)*

WET

Tot wysiging van die Kieswet, 1998, ten einde die toepassing van die Wet met betrekking tot munisipale rade te beperk; nuwe voorsiening te maak aangaande aansoeke om registrasie as 'n kieser; uitgediende bepalings te herroep; nuwe voorsiening te maak aangaande kieserslyste, stemming van gevangenes, spesiale stemme, stemure, bystand aan gestremde kiesers, besware, hersiening van stemdistrikte, stemlokale en bemiddeling in geskille; die Bylae te verander; en 'n nuwe Bylae in te voeg wat die stelsel van verteenwoordiging in die Nasionale Vergadering en provinsiale wetgewers voorskryf; en tot wysiging van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, ten einde nuwe voorsiening te maak aangaande die registrasie van partye; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

Vervanging van artikel 3 van Wet 73 van 1998

1. Artikel 3 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

5 “Toepassing van Wet

3. (1) Hierdie Wet is van toepassing op elke [(a)] verkiesing van die Nasionale Vergadering [; (b) **verkiesing**] en van 'n provinsiale wetgewer. [; en (c)]

10 (2) Hierdie Wet is van toepassing op 'n verkiesing van 'n munisipale raad of 'n tussenverkiesing vir so 'n raad slegs in die mate verklaar in die 'Local Government: Municipal Electoral Act, 2000' (Wet No. 27 van 2000).”.

Wysiging van artikel 6 van Wet 73 van 1998

2. Artikel 6 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur die volgende subartikel na subartikel (1) in te voeg:

15 “(1A) 'n Persoon van 16 jaar of ouer kan aansoek doen om registrasie, maar indien die aansoek suksesvol is, kan die aansoeker se naam slegs op die kierserslys geplaas word sodra die aansoeker die ouderdom van 18 jaar bereik.”.

Amendment of section 7 of Act 73 of 1998, as amended by section 93 of Act 27 of 2000

3. Section 7 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution for subsections (1) and (2) of the following subsections:

“(1) A person applying for registration as a voter must do so [(a)] in the prescribed manner [; and (b) only for the voting district in which that person is ordinarily resident.].” 5

(2) [For the purposes of this section the] The head office in the Republic of a person referred to in section [33(1)(a)(ii)] 33(1)(b) is regarded as the ordinary place of residence of that person or a member of that person’s household.”. 10

Substitution of section 8 of Act 73 of 1998

4. The following section is hereby substituted for section 8 of the Electoral Act, 1998:

“Registration

8. (1) If satisfied that a person’s application for registration complies with this Act, and that the person is a South African citizen and is at least 18 years of age, the chief electoral officer must register that person as a voter by making the requisite entries in the voters’ roll. 15

(2) The chief electoral officer may not register a person as a voter if that person—

(a) has applied for registration fraudulently or otherwise than in the prescribed manner; 20

[(b) is not a South African citizen;]

(c) has been declared by the High Court to be of unsound mind or mentally disordered;

(d) is detained under the Mental Health Act, 1973 (Act No. 18 of 1973); or 25

[(e) is not ordinarily resident in the voting district for which that person has applied for registration.]

(f) is serving a sentence of imprisonment without the option of a fine.

(3) A person’s name [may not] must be entered in the voters’ roll only for [more than one voting district] the voting district in which that person is ordinarily resident and for no other voting district.” 30

Amendment of section 16 of Act 73 of 1998

5. Section 16 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the addition of the following subsections:

“(3) Notwithstanding subsection (2), the chief electoral officer must, on payment of the prescribed fee, provide copies of the voters’ roll, or a segment thereof, which includes the addresses of voters, where such addresses are available, to all registered political parties contesting the elections. 35

(4) The voters’ roll with addresses referred to in subsection (3) may only be used by political parties for election purposes and anyone using such voters’ roll for other purposes is guilty of an offence and liable on conviction to a fine or imprisonment for a period not exceeding one year or to both a fine and such imprisonment.”. 40

Repeal of section 19 of Act 73 of 1995

6. Section 19 of the Electoral Act, 1998, is hereby repealed. 45

Insertion of sections 24A and 24B in Act 73 of 1998

7. The following sections are hereby inserted in the Electoral Act, 1998, after section 24:

Wysiging van artikel 7 van Wet 73 van 1998, soos gewysig deur artikel 93 van Wet 27 van 2000

3. Artikel 7 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur subartikels (1) en (2) deur die volgende subartikels te vervang:

- 5 “(1) ’n Persoon wat aansoek doen om registrasie as ’n kieser moet dit doen [(a)] op die voorgeskrewe wyse [; en (b) slegs vir die stemdistrik waarin daardie persoon gewoonlik woonagtig is].
- 10 (2) [By die toepassing van hierdie artikel word die] Die hoofkantoor in die Republiek van ’n persoon in artikel [33(1)(a)(ii)] 33(1)(b) [na verwys] bedoel, word geag die gewone verblyfplek van daardie persoon of ’n lid van daardie persoon se huishouding te wees.”.

Vervanging van artikel 8 van Wet 73 van 1998

4. Artikel 8 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Registrasie

- 15 8. (1) Indien die hoofverkiesingsbeampte tevrede is dat ’n persoon se aansoek om registrasie aan hierdie Wet voldoen, en dat die persoon ’n Suid-Afrikaanse burger is en minstens 18 jaar oud is, moet die hoofverkiesingsbeampte daardie persoon as ’n kieser registreer deur die nodige inskrywings in die kieserslys te doen.
- 20 (2) Die hoofverkiesingsbeampte mag nie ’n persoon as ’n kieser registreer nie indien daardie persoon—
- (a) op ’n bedrieglike wyse of andersins as ooreenkomstig die voorgeskrewe wyse om registrasie aansoek gedoen het;
- 25 (b) nie ’n Suid-Afrikaanse burger is nie;
- (c) deur die Hoë Hof geestesversteurd of -gestrem verklaar is;
- (d) kragtens die Wet op Geestesgesondheid, 1973 (Wet No. 18 van 1973), aangehou word; of
- (e) nie gewoonlik woonagtig is in die stemdistrik waarvoor daardie persoon om registrasie aansoek gedoen het nie.
- 30 (f) ’n vonnis van gevangenisstraf sonder die keuse van ’n boete uitdien.
- (3) ’n Persoon se naam [mag nie] moet in die kieserslys slegs vir [meer as een stemdistrik] die stemdistrik waarin daardie persoon gewoonlik woonagtig is, ingeskryf word en vir geen ander stemdistrik nie.”.

Wysiging van artikel 16 van Wet 73 van 1998

35 5. Artikel 16 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur die volgende subartikels by te voeg:

 “(3) Ondanks subartikel (2) moet die hoofverkiesingsbeampte, by betaling van die voorgeskrewe bedrag, afskrifte van die kieserslys, of ’n segment daarvan, wat die adresse van kiesers insluit, waar sodanige adresse beskikbaar is, verskaf aan

40 alle geregistreerde politieke partye wat aan die verkiesing deelneem.

 (4) Die kieserslys met adresse in subartikel (3) bedoel, kan slegs deur politieke partye vir verkiesingsdoeleindes gebruik word en enigiemand wat sodanige kieserslys vir ander doeleindes gebruik, is skuldig aan ’n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met ’n boete of gevangenisstraf vir ’n tydperk van

45 hoogstens een jaar of met sowel ’n boete as sodanige gevangenisstraf.”.

Herroeping van artikel 19 van Wet 73 van 1998

6. Artikel 19 van die Kieswet, 1998, word hierby herroep.

Invoeging van artikels 24A en 24B in Wet 73 van 1998

7. Die volgende artikels word hierby na artikel 24 in die Kieswet, 1998, ingevoeg:

“Voting in voting district where not registered

- 24A.** (1) A person whose name does not appear on the certified segment of the voters' roll for a voting district and who applied for registration as a voter before the date the election was proclaimed may submit to the presiding officer of the voting station for that voting district— 5
- (a) his or her identity document;
- (b) a sworn or solemnly affirmed statement in the prescribed form containing— 10
- (i) his or her full name, identity number and date of birth;
- (ii) his or her finger print;
- (iii) the address where he or she ordinarily resides;
- (iv) a declaration that he or she applied for registration as a voter before the date of publication of the proclamation proclaiming the election; 15
- (v) a request that his or her name should be included in the certified segment of the voters' roll for that voting district for the purposes of the election for the National Assembly and also for the purposes of the election for the provincial legislature if he or she had so applied for registration in the province in which that voting district is situated; and 20
- (vi) a declaration that he or she is a South African citizen, is 18 years of age or older and is not disqualified from voting in the election in question; and
- (c) proof that he or she applied for registration as a voter before the date of publication of the proclamation. 25
- (2) If the presiding officer is satisfied that the contents of the statement are correct—
- (a) the presiding officer must make an endorsement to that effect on the statement; and
- (b) the person making the request contemplated in subsection (1)(b)(v) must be regarded as having been registered as a voter on the certified segment of the voters' roll for the voting district requested for the purposes of the election for the National Assembly and also for the purposes of the election for the provincial legislature if that person had applied for registration in the province where that voting station is situated. 30 35

Prisoners

- 24B.** (1) In an election for the National Assembly or a provincial legislature, a person who on election day is in prison and not serving a sentence of imprisonment without the option of a fine and whose name appears on the voters' roll for another voting district, is deemed for that election day to have been registered by his or her name having been entered on the voters' roll for the voting district in which he or she is in prison. 40
- (2) A person who is in prison on election day may only vote if he or she is not serving a sentence of imprisonment without the option of a fine.” 45

Repeal of section 32 of Act 73 of 1998

8. Section 32 of the Electoral Act, 1998, is hereby repealed.

“Stem in stemdistrik waar nie geregistreer nie

24A. (1) 'n Persoon wie se naam nie op die gesertifiseerde segment van die kieserslys vir 'n stemdistrik verskyn nie en wat om registrasie as 'n kieser aansoek gedoen het voordat die datum van die verkiesing uitgeroep is, kan aan die voorsittende beampte van die stemlokaal vir daardie stemdistrik—

- (a) sy of haar identiteitsdokument voorlê;
- (b) 'n verklaring onder eed of 'n plegtige verklaring voorlê in die voorgeskrewe vorm, met inbegrip van—
 - (i) sy of haar volle naam, identiteitsnommer en geboortedatum;
 - (ii) sy of haar vingerafdruk;
 - (iii) die adres waarby hy of sy gewoonlik woonagtig is;
 - (iv) 'n verklaring dat hy of sy om registrasie as 'n kieser in daardie stemdistrik aansoek gedoen het binne 'n tydperk van twee jaar voor die datum van publikasie van die proklamasie wat die verkiesing uitroep;
 - (v) 'n verklaring dat hy of sy nie sedert daardie aansoek in enige ander stemdistrik om registrasie aansoek gedoen het nie;
 - (vi) 'n versoek dat sy of haar naam in die gesertifiseerde segment van die kieserslys vir daardie stemdistrik ingesluit word vir die doeleindes van die verkiesing vir die Nasionale Vergadering en ook vir die doeleindes van die verkiesing vir die provinsiale wetgewer indien hy of sy aldus aansoek gedoen het om registrasie in die provinsie waarbinne daardie stemdistrik geleë is; en
 - (vii) 'n verklaring dat hy of sy 'n Suid-Afrikaanse burger is, 18 jaar of ouer is en nie onbevoeg is om in die betrokke verkiesing te stem nie; en
- (c) bewys voorlê dat hy of sy om registrasie as 'n kieser aansoek gedoen het voor die datum van publikasie van die proklamasie.

(2) Indien die voorsittende beampte tevrede is dat die inhoud van die verklaring juis is—

- (a) moet die voorsittende beampte 'n endossement te dien effekte op die verklaring aanbring; en
- (b) moet die persoon wat die versoek rig wat in subartikel (1)(b)(v) beoog word, geag word geregistreer te wees as 'n kieser op die gesertifiseerde segment van die kieserslys vir die stemdistrik versoek vir die doeleindes van die verkiesing vir die Nasionale Vergadering en ook vir die doeleindes van die verkiesing vir die provinsiale wetgewer indien daardie persoon aansoek gedoen het om registrasie in die provinsie waarbinne daardie stemlokaal geleë is.

Gevangenes

24B. (1) In 'n verkiesing vir die Nasionale Vergadering of 'n provinsiale wetgewer word 'n persoon wat op verkiesingsdag in die gevangenis is en wat nie 'n vonnis van gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete uitdien nie en wie se naam op die kieserslys vir 'n ander stemdistrik verskyn, vir daardie verkiesingsdag geag geregistreer te wees deurdat sy of haar naam ingeskryf is op die kieserslys vir die stemdistrik waarin hy of sy in die gevangenis is.

(2) 'n Persoon wat op verkiesingsdag in die gevangenis is, kan slegs stem indien hy of sy nie 'n vonnis sonder die keuse van 'n boete uitdien nie.”

Herroeping van artikel 32 van Wet 73 van 1998

8. Artikel 32 van die Kieswet, 1998, word hierby herroep.

Amendment of section 33 of Act 73 of 1998

9. Section 33 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution for subsection (1) of the following subsection:

- “(1) The Commission [(a)] must allow a person to apply for a special vote if that person cannot vote at a voting station in the voting district in which the person is registered as a voter, due to that person’s—
- [(i)] (a) physical infirmity or disability, or pregnancy;
 - [(ii)] (b) absence from the Republic on Government service or membership of the household of the person so being absent; [or]
 - [(iii)] (c) absence from that voting district while serving as an officer in the election concerned[,]; or
 - (d) [while] being on duty as a member of the security services in connection with the election.
- [(b) may prescribe other categories of persons who may apply for special votes.]

Substitution of section 36 of Act 73 of 1998

10. The following section is hereby substituted for section 36 of the Electoral Act, 1998:

“Hours of voting

36. (1) [By not later than the relevant date stated in the election timetable, the Commission must prescribe the voting hours for an election.] Unless the Commission determines other voting hours for an election in general or for a particular voting station, a voting station must—

- (a) open for voting at 07:00; and
- (b) remain open for voting until 21:00, at which time it must close for voting.

(2) [If it is necessary for ensuring a free and fair election, the Commission may prescribe different voting hours for different voting stations]. If the Commission determines other voting hours for an election in general or for a particular voting station, the chief electoral officer must widely publicise the determined voting hours.

(3) [The chief electoral officer must publish the prescribed voting hours in the media considered appropriate so as to ensure wide publicity of those hours.] No person may be admitted to a voting station for the purpose of voting, before the voting station has opened for voting or after the voting station has closed for voting.

[(4) A voting station must —

- (a) open for voting at the prescribed time; and
- (b) subject to subsection (7)(b), remain open for voting until the prescribed time, or such later time as the Commission may determine in terms of subsection (7)(a).

(5) No person may be admitted to a voting station for the purpose of voting after the voting station has closed for voting.]

(6) Voting at a voting station must continue until every voter has voted who—

- (a) is entitled to vote at that voting station; and

Wysiging van artikel 33 van Wet 73 van 1998

9. Artikel 33 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

- 5 “(1) Die Kommissie [(a)] moet ’n persoon toelaat om om ’n spesiale stem
aansoek te doen indien daardie persoon nie by ’n stemlokaal in die stemdistrik
waarin daardie persoon as ’n kieser geregistreer is, kan stem nie vanweë daardie
persoon se—
- 10 [(i)] (a) fisiese ongesteldheid of gestremdheid, of swangerskap;
[(ii)] (b) afwesigheid van die Republiek in Regeringsdiens of lidmaatskap van die
huishouding van die aldus afwesige persoon; [of]
[(iii)] (c) afwesigheid van daardie stemdistrik terwyl diens as ’n beampte in die
betrokke verkiesing verrig word[.];
(d) [terwyl aan] diens as ’n lid van die veiligheidsdienste in verband met die
verkiesing.
- 15 [(b)] kan ander kategorieë persone voorskryf wat aansoek om spesiale stemme
kan doen.]”.

Vervanging van artikel 36 van Wet 73 van 1998

10. Artikel 36 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Stemure

- 20 36. (1) [Teen nie later nie as die tersaaklike datum in die
verkiesingstydrooster vermeld, moet die Kommissie die stemure vir ’n
verkiesing voorskryf.] Tensy die Kommissie ander stemure vir ’n
verkiesing in die algemeen of vir ’n bepaalde stemlokaal bepaal, moet ’n
stemlokaal—
- 25 (a) om 07:00 vir die uitbring van stemme oopmaak; en
(b) vir die uitbring van stemme oop bly tot 21:00, op welke tydstip dit vir
die uitbring van stemme moet sluit.
- (2) [Indien dit nodig is ten einde ’n vrye en regverdige verkiesing te
verseker, kan die Kommissie verskillende stemure vir verskillende
30 stemlokale voorskryf.] Indien die Kommissie ander stemure vir ’n
verkiesing in die algemeen of ’n bepaalde stemlokaal bepaal, moet die
hoofverkiesingsbeampte die stemure wat bepaal is, wyd bekend maak.
- (3) [Die hoofverkiesingsbeampte moet die voorgeskrewe stemure in
die media wat as toepaslik beskou word, publiseer ten einde wye
35 bekendmaking van daardie ure te verseker.] Geen persoon word in ’n
stemlokaal vir die uitbring van ’n stem toegelaat voordat die stemlokaal vir
die uitbring van stemme oopgemaak het of nadat die stemlokaal vir die
uitbring van stemme gesluit het nie.
- 40 [(4) ’n Stemlokaal moet—
(a) vir die uitbring van stemme oopmaak op die voorgeskrewe tyd; en
(b) behoudens subartikel (7)(b), vir die uitbring van stemme oop bly
tot die voorgeskrewe tyd, of die later tyd wat die Kommissie
ingevolge subartikel (7)(a) bepaal.
- (5) Geen persoon word in ’n stemlokaal vir die uitbring van ’n stem
45 toegelaat nadat die stemlokaal vir die uitbring van stemme gesluit het
nie.]
- (6) Die uitbring van stemme by ’n stemlokaal moet voortgaan totdat elke
kieser gestem het wat—
(a) geregtig is om by daardie stemlokaal te stem; en

(b) **[had] has** reported for voting at that voting station **[at the time prescribed for that voting station to close for voting] before the closing time.**

(7) To ensure **[a] free and fair [election] elections,** the Commission **may,** on the voting day —

(a) **[on the voting day, may]** extend voting hours at a voting station until as late as midnight on that voting day; or

(b) **[may]** temporarily close a voting station for part of a voting day if it is temporarily impossible to conduct a free and fair election at that voting station.”.

Amendment of section 38 of Act 73 of 1998

11. Section 38(5) of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the insertion after paragraph (a) of the following paragraph:

“(aA) mark the voter’s identity document in the prescribed manner;”.

Substitution of section 39 of Act 73 of 1998

12. The following section is hereby substituted for section 39 of the Electoral Act, 1998:

“Assistance to certain voters

39. (1) The presiding officer or a voting officer, at the request of a voter who is unable to read, must assist that voter in voting in the presence of —

(a) a person appointed in terms of section 85 by an accredited observer, if available; and

(b) two agents from different parties, if available.

(2) A person may assist a voter in voting if—

(a) the voter requires assistance due to a physical disability, including blindness or other visual impairment;

(b) the voter has requested to be assisted by that person; and

(c) the presiding officer is satisfied that **[that] the person rendering assistance has attained the age of 18 years and is not an agent or a candidate.**

(3) The secrecy of voting contemplated in section 38 must be preserved as far as possible in the application of this section.”.

Amendment of section 55 of Act 73 of 1998

13. Section 55 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution for subsection (1) of the following subsection:

“(1) **[Despite Parts 1 to 3 of this Chapter, any interested party may make an objection concerning any aspect of an election that is material to the final result of the election.] Any interested party may lodge with the Commission an objection that is material to the determination of the final result of the election, in respect of proceedings provided for in—**

(a) Part 1 of Chapter 4 concerning voting; and

(b) Parts 2 and 3 of Chapter 4 concerning the counting of votes.”.

Amendment of section 56 of Act 73 of 1998

14. Section 56 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution for paragraph (b) of the following paragraph:

“(b) that the votes cast in favour of a registered party **[or candidate]** at a particular voting station must be deducted in whole or in part from the votes cast in favour of that registered party **[or candidate]** in that election.”.

(b) by daardie stemlokaal aangemeld het om te stem [**teen die tyd vir daardie stemlokaal voorgeskryf om vir die uitbring van stemme te sluit**] voor die sluitingstyd.

5 (7) Ten einde [**'n**] vrye en regverdige [**verkiesing**] verkiesings te verseker, kan die Kommissie op stemdag—

(a) [**op stemdag,**] die stemure by 'n stemlokaal verleng tot so laat as middernag op daardie stemdag; of

10 (b) 'n stemlokaal tydelik vir 'n deel van 'n stemdag sluit indien dit tydelik onmoontlik is om 'n vrye en regverdige verkiesing by daardie stemlokaal te hou.”

Wysiging van artikel 38 van Wet 73 van 1998

11. Artikel 38(5) van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur na paragraaf (a) die volgende paragraaf in te voeg:

15 “(aA) die kieser se identiteitsdokument op die voorgeskrewe wyse merk;”.

Vervanging van artikel 39 van Wet 73 van 1998

12. Artikel 39 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Hulpverlening aan sekere kiesers

20 39. (1) Die voorsittende beampte of 'n stembeampte moet, op versoek van 'n kieser wat nie kan lees nie, daardie kieser behulpsaam wees om te stem in die teenwoordigheid van—

(a) 'n persoon ingevolge artikel 85 deur 'n geakkrediteerde waarnemer aangestel, indien beskikbaar; en

25 (b) twee agente van verskillende partye, indien beskikbaar.

(2) 'n Persoon kan 'n kieser behulpsaam wees om te stem indien—

30 (a) die kieser hulp nodig het as gevolg van 'n liggaamlike gestremdheid, met inbegrip van blindheid of ander gesiggestremdheid;

(b) die kieser versoek het om deur daardie persoon bygestaan te word; en

(c) die voorsittende beampte tevrede is dat [**daardie**] die persoon wat bystand verleen die ouderdom van 18 jaar bereik het en nie 'n agent of 'n kandidaat is nie.

[(2)] (3) Die geheimhouding van stemming beoog in artikel 38 moet sover moontlik by die toepassing van hierdie artikel eerbiedig word.”.

Wysiging van artikel 55 van Wet 73 van 1998

35 13. Artikel 55 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

“(1) [**Ondanks Dele 1 tot 3 van hierdie Hoofstuk, kan enige belanghebbende party beswaar aanteken aangaande enige aspek van 'n verkiesing wat wesentlik vir die finale uitslag van die verkiesing is.**] Enige belanghebbende party kan by die Kommissie beswaar aanteken wat wesentlik is vir die bepaling van die finale uitslag van die verkiesing, ten opsigte van verrigtinge waarvoor voorsiening gemaak word in—

(a) Deel 1 van Hoofstuk 4 aangaande stemming; en

(b) Dele 2 en 3 van Hoofstuk 4 aangaande die tel van stemme.”.

45 Wysiging van artikel 56 van Wet 73 van 1998

14. Artikel 56 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur paragraaf (b) deur die volgende paragraaf te vervang:

“(b) dat die stemme by 'n bepaalde stemlokaal ten gunste van 'n geregistreerde party [**of kandidaat**] uitgebring in geheel of ten dele afgetrek moet word van die stemme wat in daardie verkiesing ten gunste van daardie geregistreerde party [**of kandidaat**] uitgebring is.”.

Insertion of Part 6 in Chapter 4 of Act 73 of 1998

15. The following part is hereby inserted in Chapter 4 of the Electoral Act, 1998, after Part 5:

“Part 6: electoral system**System of representation in National Assembly and provincial legislatures** 5

57A. Schedule 1A applies in general to elections for the National Assembly and provincial legislatures held under this Act, but without detracting from the generality of its application, in particular to—

- (a) lists of candidates; 10
- (b) the allocation of seats;
- (c) the designation of candidates from lists as representatives in those seats; and
- (d) the filling of vacancies.”.

Amendment of section 59 of Act 73 of 1998 15

16. Section 59 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution in subsection (3) for subparagraph (ii) of paragraph (a) of the following subparagraph:

“(ii) the registered party [**or candidate**] represented by that agent; and”.

Insertion of section 63A in Act 73 of 1998

17. The following section is hereby inserted in the Electoral Act, 1998, after section 63: 20

“Review of voting districts

63A. (1) The Commission must regularly review the established voting districts and their boundaries, taking into account the factors mentioned in section 61, and whenever necessary— 25

- (a) disestablish an existing voting district;
- (b) establish a new voting district and determine the boundaries for that voting district; or
- (c) redetermine the boundaries of an existing voting district. 30

(2) The chief electoral officer must ensure that, as soon as possible after the Commission has acted in terms of subsection (1), affected copies of maps available for inspection in terms of section 63(3) are replaced by amended ones.”. 35

Amendment of section 64 of Act 73 of 1998

18. Section 64 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended— 35

- (a) by the substitution for subsection (1) of the following subsection:

“(1) The Commission must establish for an election one voting station, or one voting station and a mobile voting station, or only a mobile voting station, in each voting district in which the election will be held.”; 40

- (b) by the insertion after subsection (1) of the following subsection:

“(1A) The Commission may establish a mobile voting station only if—

- (a) the voting district is a large and sparsely populated area and it is necessary to assist voters who would otherwise have to travel long distances to reach the voting station; or 45
- (b) the mobile voting station is necessary for use at a prison.”; 50

- (c) by the deletion of subsection (5); and

- (d) by the addition of the following subsection:

“(6) Upon application by a person to the office of the Commission’s local 50

Invoeging van Deel 6 in Hoofstuk 4 van Wet 73 van 1998

15. Die volgende deel word hierby na Deel 5 in Hoofstuk 4 van die Kieswet, 1998, ingevoeg:

“Deel 6: Verkiezingstelsel

5 **Stelsel van verteenwoordiging in Nasionale Vergadering en provinsiale wetgewers**

10 57A. Bylae 1A is in die algemeen van toepassing op verkiesings vir die Nasionale Vergadering en provinsiale wetgewers wat kragtens hierdie Wet gehou word, maar, sonder om aan die algemeenheid van die toepassing daarvan afbreuk te doen, in die besonder op—

- (a) kandidaatlyste;
 (b) die toekenning van setels;
 (c) die aanwysing van kandidate vanaf lyste as verteenwoordigers in daardie setels; en
 15 (d) die vul van vakatures.”

Wysiging van artikel 59 van Wet 73 van 1998

16. Artikel 59 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur in subartikel (3) subparagraaf (ii) van paragraaf (a) deur die volgende subparagraaf te vervang:

20 “(ii) die geregistreerde party [of kandidaat] aantoon wat deur daardie agent verteenwoordig word; en”.

Invoeging van artikel 63A in Wet 73 van 1998

17. Die volgende artikel word hierby na artikel 63 in die Kieswet, 1998, ingevoeg:

“Hersiening van stemdistrikte

25 63A. (1) Die Kommissie moet gereeld die stemdistrikte wat ingestel is en hul grense hersien, met inagneming van die faktore wat in artikel 61 gemeld word, en waar nodig—

- (a) ’n bestaande stemdistrik ophef;
 (b) ’n nuwe stemdistrik instel en die grense vir daardie stemdistrik bepaal; of
 30 (c) die grense van ’n bestaande stemdistrik herbepaal.

(2) Die hoofverkiesingsbeampte moet verseker dat, so gou moontlik nadat die Kommissie ingevolge subartikel (1) opgetree het, afskrifte van kaarte wat geraak word en wat ingevolge artikel 63(3) vir insae beskikbaar is, deur gewysigde kaarte vervang word.”

35 Wysiging van artikel 64 van Wet 73 van 1998

18. Artikel 64 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig—

- (a) deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

40 “(1) Die Kommissie moet vir ’n verkiesing óf een stemlokaal, óf een stemlokaal en ’n mobiele stemlokaal, óf slegs ’n mobiele stemlokaal, in elke stemdistrik waarbinne die verkiesing gehou gaan word, instel.”;

- (b) deur na subartikel (1) die volgende subartikel in te voeg:

45 “(1A) Die Kommissie kan ’n mobiele stemlokaal instel slegs indien—
 (a) die stemdistrik ’n groot en ylbevolkte gebied is en dit nodig is om kiesers by te staan wat andersins lang afstande sou moes reis om die stemlokaal te bereik; of

(b) die mobiele stemlokaal nodig is vir gebruik by ’n gevangenis.”;

- (c) deur subartikel (5) te skrap; en

- (d) deur die volgende subartikel by te voeg:

50 “(6) By aansoek deur ’n persoon by die kantoor van die Kommissie se plaaslike verteenwoordiger en by betaling van die voorgeskrewe bedrag,

representative and upon payment of the prescribed amount, the Commission must furnish such a person with a certified copy of the list.”.

Substitution of section 66 of Act 73 of 1998

19. The following section is hereby substituted for section 66 of the Electoral Act, 1998:

5

“Boundaries of voting stations

66. (1) Before the voting station opens for voting on voting day the presiding officer of a voting station must determine the boundary of the voting station after consultation with party agents and members of the security services who are available at that voting station at that stage.

10

(2) The presiding officer must demarcate the boundary of the voting station by displaying visible signs, markers or tape along the whole line of the boundary, or at sufficient points along that line, to ensure that the boundary is clearly identifiable by any person present at that voting station.

(3) The presiding officer may alter the boundary at any time if it is necessary to do so to ensure proper control and security at the voting station and after consultation with party agents and members of the security services who are available at that voting station at that stage.”.

15

Amendment of section 67 of Act 73 of 1998

20. Section 67 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the addition of the following subsections:

20

“(4) The Commission may change the route, including the location and estimated time of stopping, of a mobile voting station if it is necessary to do so for the conduct of a free and fair election.

(5) The chief electoral officer must take all reasonable steps to publicise the new route among voters in the voting district in question.”.

25

Amendment of section 86 of Act 73 of 1998

21. Section 86 of the Electoral Act, 1998, is hereby amended by the substitution in subsection (3) for subparagraph (iii) of paragraph (c) of the following subparagraph:

“(iii) subscribe to a Code issued by the Commission under section [98] 99 governing persons accredited to provide voter education; and”.

30

Insertion of section 103A in Act 73 of 1998

22. The following section is hereby inserted in the Electoral Act, 1998, after section 103:

“Conciliation in disputes and complaints

35

103A. The Commission may attempt to resolve through conciliation any electoral dispute or complaint about an infringement of the Code brought to its notice by anyone involved in the dispute or complaint.”.

Substitution of section 104 of Act 73 of 1998

23. The following section is hereby substituted for section 104 of the Electoral Act, 1998:

40

“Access to private places

104 (1) Members, employees and officers of the Commission have access

moet die Kommissie so 'n persoon van 'n gesertifiseerde afskrif van die lys voorsien.”.

Vervanging van artikel 66 van Wet 73 van 1998

19. Artikel 66 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

5 “Grense van stemlokale

66. (1) Voordat die stemlokaal vir die uitbring van stemme op die stembag open, moet die voorsittende beampte van 'n stemlokaal die grens van die stemlokaal bepaal na oorleg met party-agente en lede van die veiligheidsdienste wat in daardie stadium by daardie stemlokaal beskikbaar is.

10 (2) Die voorsittende beampte moet die grens van die stemlokaal afbaken deur sigbare tekens, merkers of lint al langs die grenslyn, of op voldoende punte langs daardie lyn, ten toon te stel om te verseker dat die grens duidelik herkenbaar is deur enige persoon wat by daardie stemlokaal teenwoordig is.

15 (3) Die voorsittende beampte kan die grens te eniger tyd verander indien dit nodig is om dit te doen ten einde behoorlike beheer en veiligheid by die stemlokaal te verseker en na oorleg met party-agente en lede van die veiligheidsdienste wat in daardie stadium by daardie stemlokaal beskikbaar is.”.

20

Wysiging van artikel 67 van Wet 73 van 1998

20. Artikel 67 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur die volgende subartikels by te voeg:

25 “(4) Die Kommissie kan die roete, met inbegrip van die plekke waar en geraamde tye wanneer die mobiele stemlokaal sal stop, van 'n mobiele stemlokaal verander indien dit nodig is om dit te doen ten einde 'n vrye en regverdige verkiesing te hou.

(5) Die hoofverkiesingsbeampte moet alle redelike stappe doen om die nuwe roete onder kiesers in die betrokke stemdistrik bekend te maak.”.

30 Wysiging van artikel 86 van Wet 73 van 1998

21. Artikel 86 van die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur in subartikel (3) subparagraaf (iii) van paragraaf (c) deur die volgende subparagraaf te vervang:

35 “(iii) hul sal onderwerp aan 'n Kode deur die Kommissie kragtens artikel [98] 99 uitgereik ter regulering van persone geakkrediteer om kiesersopleiding te verskaf; en”.

Invoeging van artikel 103A in Wet 73 van 1998

22. Die volgende artikel word hierby na artikel 103 in die Kieswet, 1998, ingevoeg:

“Bemiddeling in geskille en klagtes

40 103A. Die Kommissie kan poog om enige kiesgeskil of -klagte omtrent 'n oortreding van die Kode waarop die Kommissie se aandag gevestig is deur enigiemand wat by die geskil of klage betrokke is deur bemiddeling te besleg.”.

Vervanging van artikel 104 van Wet 73 van 1998

23. Artikel 104 van die Kieswet, 1998, word hierby deur die volgende artikel vervang:

45 “Toegang tot private plekke

104. (1) Lede, werknemers en beamptes van die Kommissie het toegang tot private plekke wanneer daardie toegang noodsaaklik is vir die

to private places when that access is necessary for the exercise of a power or the performance of a duty assigned to them by or under this Act.

(2) A person mentioned in subsection (1) must ensure that reasonable attempts to notify the occupier of any such private place have been made.”.

Amendment of Schedule 1 to Act 73 of 1998

5

24. Schedule 1 to the Electoral Act, 1998, is hereby amended by—

- (a) the substitution for the introductory paragraph of the following paragraph:
 “The Electoral Commission hereby gives notice that it has in terms of section [17] 20 of the Electoral Act, 1998, [determined] compiled the election timetable set out below to apply to the 10
 (particulars of relevant election) that will be held on(date(s)).
 (A reference to “section” in this election timetable is a reference to that section of the Electoral Act, 1998.)”;

- (b) the deletion of items 13 and 14.

Insertion of Schedule 1A in Act 73 of 1998

15

25. The following Schedule is hereby inserted in the Electoral Act, 1998, after Schedule 1:

“SCHEDULE 1A

SYSTEM OF REPRESENTATION IN NATIONAL ASSEMBLY AND PROVINCIAL LEGISLATURES

20

(Section 57A)

National Assembly

1. Registered parties contesting an election of the National Assembly must nominate candidates for such election on lists of candidates prepared in accordance with this Act. 25

2. The seats in the National Assembly must be filled as follows:

- (a) One half of the seats from regional lists, submitted by the respective parties, with a fixed number of seats reserved for each region, as determined by the Commission, for every election of the Assembly, taking into account available scientifically based data in respect of voters and representations by interested parties. 30
 (b) The other half of the seats from national lists submitted by the respective parties, or from regional lists where national lists were not submitted.

3. The lists of candidates submitted by a party must together not contain more names than the number of seats in the National Assembly, and each such list must denote the fixed order of preference, of the names as the party may determine. 35

4. A party's lists of candidates must consist of—

- (a) both a national list and a list for each region; or 40
 (b) a list for each region,

with such number of names on each list as the party may determine, subject to item 3.

5. The seats referred to in item 2(a) must be allocated per region to the parties contesting an election, as follows: 45

- (a) A quota of votes per seat must be determined in respect of each region by dividing the total number of votes cast in a region by the number of seats, plus one, reserved for such region under item 2(a).
 (b) The result plus one, disregarding fractions, is the quota of votes per seat in respect of a particular region. 50

uitoefening van 'n bevoegdheid of die verrigting van 'n plig by of kragtens hierdie Wet aan hulle opgedra.

(2) 'n Persoon in subartikel (1) vermeld, moet verseker dat redelike pogings aangewend is om die bewoner van enige sodanige private plek in kennis te stel.”

Wysiging van Bylae 1 by Wet 73 van 1998

24. Bylae 1 by die Kieswet, 1998, word hierby gewysig deur—

(a) die inleidende paragraaf deur die volgende paragraaf te vervang:

“Die Verkiesingskommissie gee hierby kennis dat hy die verkiesingstydrooster hieronder uiteengesit ingevolge artikel [17] 20 van die Kieswet, 1998, vir die _____ (besondere van toepaslike verkiesing) wat op _____ (datum(s)) gehou sal word, [bepaal] opgestel het. (’n Verwysing in hierdie verkiesingstydrooster na “artikel” is ’n verwysing na daardie artikel van die Kieswet, 1998.)”;

(b) items 13 en 14 te skrap.

Invoeging van Bylae 1A in Wet 73 van 1998

25. Die volgende Bylae word hierby na Bylae 1 in die Kieswet, 1998, ingevoeg:

“BYLAE 1A

STELSEL VAN VERTEENWOORDIGING IN NASIONALE VERGADERING EN PROVINSIALE WETGEWERS

(Artikel 57A)

Nasionale Vergadering

1. Geregistreerde partye wat aan 'n verkiesing van die Nasionale Vergadering deelneem, moet kandidate vir sodanige verkiesing benoem op kandidaatlyste wat ooreenkomstig hierdie Wet opgestel is.

2. Die setels in die Nasionale Vergadering moet as volg gevul word:

(a) Een helfte van die setels uit streeklyste, voorgelê deur die onderskeie partye, met 'n vaste getal setels voorbehou vir elke streek, soos bepaal deur die Kommissie, vir elke verkiesing van die Vergadering, met inagneming van beskikbare wetenskaplik gefundeerde gegewens ten opsigte van kiesers en verhoë deur belanghebbende partye.

(b) Die ander helfte van die setels uit nasionale lysste voorgelê deur die onderskeie partye, of uit streeklyste waar nasionale lysste nie voorgelê is nie.

3. Die kandidaatlyste wat deur 'n party voorgelê word, mag nie altesaam meer name bevat as die getal setels in die Nasionale Vergadering nie, en elke sodanige lys moet die vaste voorkeurorde van die name, soos die party bepaal, aandui.

4. 'n Party se kandidaatlyste moet bestaan uit—

(a) sowel 'n nasionale lys as 'n lys vir elke streek; of

(b) 'n lys vir elke streek,

met die getal name op elke lys wat die party, behoudens item 3, bepaal.

5. Die setels in item 2(a) bedoel, moet per streek toegewys word aan die partye wat aan 'n verkiesing deelneem, soos volg:

(a) 'n Kwota stemme per setel moet bepaal word ten opsigte van elke streek deur die totale getal stemme wat in 'n streek uitgebring is, te deel deur die getal setels, plus een, wat kragtens item 2(a) vir sodanige streek voorbehou is.

(b) Die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die kwota stemme per setel ten opsigte van 'n bepaalde streek.

- (c) The number of seats to be awarded for the purposes of paragraph (e) in respect of such region to a party, must, subject to paragraph (d), be determined by dividing the total number of votes cast in favour of such party in a region by the quota of votes per seat indicated by paragraph (b) for that region. 5
- (d) Where the result of the calculation referred to in paragraph (c) yields a surplus of seats not absorbed by the number awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties in respect of the relevant region, and any seat or seats in respect of that region not awarded in terms of paragraph (c), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus. 10
- (e) The aggregate of a party's awards in terms of paragraphs (c) and (d) in respect of a particular region indicates that party's provisional allocation of the seats reserved under item 2 (a) for that region. 15
- (f) The aggregate of a party's provisional allocations for the various regions in terms of paragraph (e), indicates its provisional allocation of the seats referred to in item 2(a). 20
- (g) If no recalculation of provisional allocations is required in terms of item 7 in respect of the seats referred to in item 2 (a), the provisional allocation of such seats in terms of paragraphs (e) and (f) becomes the final allocation of such seats to the various parties, and if such a recalculation is required the provisional allocation of such seats, as adjusted in terms of item 7, becomes the final allocation of such seats to the various parties. 25
6. The seats referred to in item 2(b) must be allocated to the parties contesting an election, as follows:
- (a) A quota of votes per seat must be determined by dividing the total number of votes cast nationally by the number of seats in the National Assembly, plus one, and the result plus one, disregarding fractions, is the quota of votes per seat. 30
- (b) The number of seats to be awarded to a party for the purposes of paragraph (d) must, subject to paragraph (c), be determined by dividing the total number of votes cast nationally in favour of such party by the quota of votes per seat determined in terms of paragraph (a). 35
- (c) Where (the result of) the calculation in terms of paragraph (b) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties, and any seat or seats not awarded in terms of paragraph (b), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus, up to a maximum of five seats so awarded: Provided that subsequent awards of seats still remaining unawarded must be made in sequence to those parties having the highest average number of votes per seat already awarded in terms of paragraph (b) and this paragraph. 40
- (d) The aggregate of a party's awards in terms of paragraphs (b) and (c) must be reduced by the number of seats provisionally allocated to it in terms of item 5(f) and the result indicates that party's provisional allocation of the seats referred to in item 2(b). 45
- (e) If no recalculation of provisional allocations is required in terms of item 7 in respect of the seats referred to in item 2 (b), the provisional allocation of such seats in terms of paragraph (d) becomes the final allocation of such seats to the various parties, and if such a recalculation is required, the provisional allocation of such seats, as adjusted in terms of item 7, becomes the final allocation of such seats to the various parties. 50

- 5 (c) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (e) aan 'n party toegeken moet word ten opsigte van sodanige streek moet, behoudens paragraaf (d), bepaal word deur die totale getal stemme wat ten gunste van sodanige party in 'n streek uitgebring is, te deel deur die kwota stemme per setel by paragraaf (b) vir daardie streek aangedui.
- 10 (d) Waar die resultaat van die berekening in paragraaf (c) bedoel 'n surplus setels oplewer wat nie opgeneem word deur die getal wat aan 'n betrokke party toegeken word nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye ten opsigte van die betrokke streek toeval, en enige setel of setels ten opsigte van daardie streek wat nie ingevolge paragraaf (c) toegeken is nie, moet toegeken word aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus.
- 15 (e) Die totaal van 'n party se toekennings ingevolge paragrawe (c) en (d) ten opsigte van 'n bepaalde streek dui daardie party se voorlopige toewysing aan van die setels wat kragtens item 2(a) vir daardie streek voorbehou is.
- 20 (f) Die totaal van 'n party se voorlopige toewysings vir die onderskeie streke ingevolge paragraaf (e), dui die party se voorlopige toewysing van setels bedoel in item 2(a) aan.
- 25 (g) Indien geen herberekening van voorlopige toewysings ingevolge item 7 vereis word ten opsigte van die setels in item 2(a) bedoel nie, word die voorlopige toewysing van sodanige setels ingevolge paragrawe (e) en (f) die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye, en indien sodanige herberekening vereis word, word die voorlopige toewysing van sodanige setels, soos ingevolge item 7 aangepas, die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye.
- 30 6. Die setels in item 2(b) bedoel moet soos volg aan die partye wat aan 'n verkiesing deelneem, toegewys word:
- 35 (a) 'n Kwota stemme per setel moet bepaal word deur die totale getal stemme wat landswyd uitgebring is, te deel deur die getal setels in die Nasionale Vergadering, plus een, en die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die kwota stemme per setel.
- 40 (b) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (d) aan 'n party toegeken moet word, moet, behoudens paragraaf (c), bepaal word deur die totale getal stemme landswyd uitgebring ten gunste van sodanige party te deel deur die kwota stemme per setel ingevolge paragraaf (a) bepaal.
- 45 (c) Waar (die resultaat van) die berekening ingevolge paragraaf (b) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels wat aan 'n betrokke party toegeken word nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval, en enige setel of setels wat nie ingevolge paragraaf (b) toegeken is nie, moet toegeken word aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus, tot 'n maksimum van vyf setels sodanig toegeken: Met dien verstande dat daaropvolgende toekennings van setels wat nog ontoegeken bly in volgorde gedoen moet word aan daardie partye wat die hoogste gemiddelde getal stemme het per setel wat reeds ingevolge paragraaf (b) en hierdie paragraaf toegeken is.
- 50 (d) Die totaal van 'n party se toekennings ingevolge paragrawe (b) en (c) moet verminder word deur die getal setels voorlopig ingevolge item 5(f) aan die party toegeken, en die resultaat dui daardie party se voorlopige toewysing van die setels bedoel in item 2(b) aan.
- 55 (e) Indien geen herberekening van voorlopige toewysings ingevolge item 7 vereis word ten opsigte van die setels in item 2(b) bedoel nie, word die voorlopige toewysing van sodanige setels ingevolge paragraaf (d) die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye, en indien sodanige herberekening vereis word, word die voorlopige toewysing van sodanige setels, soos aangepas ingevolge item 7, die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye.
- 60

7. (1) If a party has submitted a national or a regional list containing fewer names than the number of its provisional allocation of seats which would have been filled from such list in terms of item 8 or 9 had such provisional allocation been the final allocation, it forfeits a number of seats equal to the deficit.

(2) In the event of any forfeiture of seats in terms of subitem (1) affecting the provisional allocation of seats in respect of any particular region in terms of item 5(e), such allocation must be recalculated as follows:

- (a) The party forfeiting seats must be disregarded in such recalculation, and its provisional allocation of seats in terms of item 5(e) for the region in question, minus the number of seats forfeited by it in respect of its list for such region, becomes its final allocation in respect of the seats reserved for such region in terms of item 2 (a).
- (b) An amended quota of votes per seat must be determined in respect of such region by dividing the total number of votes cast in the region, minus the number of votes cast in such region in favour of the party referred to in paragraph (a), by the number of seats, plus one, reserved for such region under item 2 (a), minus the number of seats finally allocated to the said party in terms of paragraph (a).
- (c) The result plus one, disregarding fractions, is the amended quota of votes per seat in respect of such region for purposes of the said recalculation.
- (d) The number of seats to be awarded for the purposes of paragraph (f) in respect of such region to a party participating in the recalculation, must, subject to paragraph (e), be determined by dividing the total number of votes cast in favour of such party in such region by the amended quota of votes per seat indicated by paragraph (c) for such region.
- (e) Where the result of the recalculation in terms of paragraph (d) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties participating in the recalculation in respect of the said region, and any seat or seats in respect of such region not awarded in terms of paragraph (d), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.
- (f) The aggregate of a party's awards in terms of paragraphs (d) and (e) in respect of such region, subject to subitem (4), indicates that party's final allocation of the seats reserved under item 2 (a) for that region.

(3) In the event of any forfeiture of seats in terms of subitem (1) affecting the provisional allocation of seats in terms of item 6 (d), such allocation must be recalculated as follows:

- (a) The party forfeiting seats must be disregarded in such recalculation, and its provisional allocation of seats in terms of item 6 (d), minus the number of such seats forfeited by it, becomes its final allocation of the seats referred to in item 2 (b).
- (b) An amended quota of votes per seat must be determined by dividing the total number of votes cast nationally, minus the number of votes cast nationally in favour of the party referred to in paragraph (a), by the number of seats in the Assembly, plus one, minus the number of seats finally allocated to the said party in terms of paragraph (a).
- (c) The result plus one, disregarding fractions, is the amended quota of votes per seat for the purposes of the said recalculation.
- (d) The number of seats to be awarded for the purposes of paragraph (f) to a party participating in the recalculation must, subject to paragraph (e), be determined by dividing the total number of votes

7. (1) Indien 'n party 'n nasionale of streeklys voorgelê het wat minder name bevat as die getal van sy voorlopige toewysing van setels wat ingevolge item 8 of 9 uit sodanige lys gevul sou moes word indien sodanige voorlopige toewysing die finale toewysing was, verbeur die party 'n getal setels gelyk aan die tekort.

(2) In die geval van 'n verbeuring van setels ingevolge subitem (1) wat die voorlopige toewysing van setels ingevolge item 5(e) ten opsigte van 'n bepaalde streek raak, moet sodanige toewysing soos volg herbereken word:

(a) Die party wat setels verbeur, moet in sodanige herberekening buite rekening gelaat word, en sy voorlopige toewysing van setels ingevolge item 5(e) vir die betrokke streek, minus die getal setels wat die party ten opsigte van sy lys vir die betrokke streek verbeur, word sy finale toewysing ten opsigte van die setels ingevolge item 2(a) vir sodanige streek voorbehou.

(b) 'n Gewysigde kwota stemme per setel moet ten opsigte van sodanige streek bepaal word deur die totale getal stemme wat in die streek uitgebring is, minus die getal stemme in sodanige streek uitgebring ten gunste van die party in paragraaf (a) bedoel, te deel deur die getal setels, plus een, kragtens item 2(a) vir sodanige streek voorbehou, minus die getal setels finaal aan genoemde party ingevolge paragraaf (a) toegewys.

(c) Die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die gewysigde kwota stemme per setel ten opsigte van sodanige streek vir die doeleindes van genoemde herberekening.

(d) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (f) toegeken moet word ten opsigte van sodanige streek aan 'n party wat aan die herberekening deelneem, moet, behoudens paragraaf (e), bepaal word deur die totale getal stemme uitgebring ten gunste van sodanige party in sodanige streek te deel deur die gewysigde kwota stemme per setel by paragraaf (c) vir sodanige streek aangedui.

(e) Waar die resultaat van die herberekening ingevolge paragraaf (d) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels wat aan 'n betrokke party toegeken word nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval wat aan die herberekening ten opsigte van genoemde streek deelneem, en enige setel of setels ten opsigte van sodanige streek wat nie ingevolge paragraaf (d) toegeken word nie, moet aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus toegeken word.

(f) Die totaal van 'n party se toekennings ingevolge paragraaf (d) en (e) ten opsigte van sodanige streek, behoudens subitem (4), dui daardie party se finale toewysing aan van die setels wat kragtens item 2(a) vir daardie streek voorbehou is.

(3) In die geval van 'n verbeuring van setels ingevolge subitem (1) wat die voorlopige toewysing van setels ingevolge item 6(d) raak, moet sodanige toewysing soos volg herbereken word:

(a) Die party wat setels verbeur, moet in sodanige herberekening buite rekening gelaat word, en sy voorlopige toewysing van setels ingevolge item 6(d), minus die getal sodanige setels deur hom verbeur, word sy finale toewysing van die setels in item 2(b) bedoel.

(b) 'n Gewysigde kwota stemme per setel moet bepaal word deur die totale getal stemme wat landswyd uitgebring is, minus die getal stemme landswyd uitgebring ten gunste van die party in paragraaf (a) bedoel, te deel deur die getal setels in die Vergadering, plus een, minus die getal setels finaal ingevolge paragraaf (a) aan genoemde party toegewys.

(c) Die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die gewysigde kwota stemme per setel vir die doeleindes van genoemde herberekening.

(d) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (f) toegeken moet word aan 'n party wat aan die herberekening deelneem, moet, behoudens paragraaf (e), bepaal word deur die totale getal stemme wat

- cast nationally in favour of such party by the amended quota of votes per seat indicated by paragraph (c).
- (e) Where the result of the recalculation in terms of paragraph (d) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties participating in the recalculation, and any seat or seats not awarded in terms of paragraph (d), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus, up to a maximum of five seats so awarded: Provided that subsequent awards of seats still remaining unawarded must be made in sequence to those parties having the highest average number of votes per seat already awarded in terms of paragraph (d) and this paragraph. 5
- (f) The aggregate of such a party's awards in terms of paragraphs (d) and (e) must be reduced by the number of seats finally allocated to it in terms of item 5 (g), and the result, subject to subitem (4), indicates that party's final allocation of the seats referred to in item 2 (b). 10
- (4) In the event of a party being allocated an additional number of seats in terms of this item, and if its list in question then does not contain the names of a sufficient number of candidates as set out in subitem (1), the procedure provided for in this item must be repeated with the changes required by the context until all seats have been allocated. 20
- 8.** (1) Where a party submitted both a national and regional lists, the seats finally allocated to it— 25
- (a) in terms of item 5(g) must be filled from its regional lists in accordance with its final allocation of seats in respect of the various regions; and
- (b) in terms of item 6(e), must be filled from its national list in accordance with its final allocation of seats in terms of that item. 30
- (2) A seat finally allocated to a party in respect of a region, must, for the purposes of subitem (1)(a), be filled only from such party's list for that particular region.
- 9.** (1) Where a party submitted regional lists only, the seats finally allocated to it— 35
- (a) in terms of item 5 (g), must be filled from such lists in accordance with its final allocation of seats in respect of the various regions; and
- (b) in terms of item 6(e), must be filled from the said lists in the same proportions as the proportions in which the seats referred to in paragraph (a) are to be filled in respect of the various regions for which the party was finally allocated seats in terms of item 5(g) : Provided that if a party was not allocated any seats in terms of item 5(g), the seats allocated to it in terms of item 6(e) must be filled from its regional lists in proportion to the number of votes received by that party in each of the regions : Provided further that surplus fractions must be disregarded, save that any remaining seats must be awarded to regions in sequence of the highest surplus fractions. 40
- (2) A seat finally allocated to a party in respect of a region, must, for the purposes of subitem 1(a), be filled only from such party's list for that particular region. 45
- 9A.** (1) If a party gained no allocation of seats in terms of items 6(b) and (c), but the party gained a provisional seat in respect of the seats referred to in item 2(a), or if a party gained less seats in terms of items 6(b) and (c) than the number of provisional seats in respect of item 2(a), then the provisional allocation of seats in terms of item 2(a) becomes the final allocation of seats for such party, and if a recalculation is required in terms of item 7, the adjusted allocation becomes the final allocation. 50

landswyd ten gunste van sodanige party uitgebring is, te deel deur die gewysigde kwota stemme per setel by paragraaf (c) aangedui.

(e) Waar die resultaat van die herberekening ingevolge paragraaf (d) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels wat aan 'n betrokke party toegeken word nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval wat aan die herberekening deelneem, en enige setel of setels wat nie ingevolge paragraaf (d) toegeken word nie, moet aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus toegeken word, tot 'n maksimum van vyf setels aldus toegeken: Met dien verstande dat daaropvolgende toekennings van setels wat nog ontoegeken bly in volgorde gedoen moet word aan daardie partye wat die hoogste gemiddelde getal stemme het per setel wat reeds ingevolge paragraaf (d) en hierdie paragraaf toegeken is.

(f) Die totaal van so 'n party se toekennings ingevolge paragrawe (d) en (e) moet verminder word deur die getal setels finaal daaraan toegewys ingevolge item 5(g), en die resultaat, behoudens subitem (4), dui daardie party se finale toewysing aan van die setels in item 2(b) bedoel.

(4) In 'n geval waar 'n bykomende getal setels ingevolge hierdie item aan 'n party toegewys word, en indien sy betrokke lys dan nie die name van 'n voldoende getal kandidate bevat soos in subitem (1) uiteengesit nie, moet die prosedure waarvoor in hierdie item voorsiening gemaak word, herhaal word met die veranderinge deur die samehang vereis totdat al die setels toegewys is.

8. (1) Waar 'n party sowel 'n nasionale lys as streeklyste voorgelê het, moet die setels finaal daaraan toegewys—

(a) ingevolge item 5(g), gevul word uit sy streeklyste ooreenkomstig sy finale toewysing van setels ten opsigte van die onderskeie streke; en
(b) ingevolge item 6(e), gevul word uit sy nasionale lys ooreenkomstig sy finale toewysing van setels ingevolge daardie item.

(2) 'n Setel finaal toegewys aan 'n party ten opsigte van 'n streek moet, by die toepassing van subitem (1)(a), gevul word slegs uit sodanige party se lys vir daardie bepaalde streek.

9. (1) Waar 'n party slegs streeklyste voorgelê het, moet die setels finaal aan hom toegeken—

(a) ingevolge item 5(g), gevul word uit sodanige lys ooreenkomstig sy finale toewysing van setels ten opsigte van die onderskeie streke; en
(b) ingevolge item 6(e), gevul word uit genoemde lys in dieselfde verhoudings as die verhoudings waarin die setels in paragraaf (a) bedoel gevul moet word ten opsigte van die onderskeie streke waarvoor die party finaal setels ingevolge item 5(g) toegewys is: Met dien verstande dat indien geen setels ingevolge item 5(g) aan 'n party toegewys is nie, die setels wat ingevolge item 6(e) aan hom toegewys is, gevul moet word uit sy streeklyste in verhouding tot die getal stemme wat daardie party in elk van die streke ontvang het: Met dien verstande voorts dat surplus breukdele buite rekening gelaat moet word, buiten dat enige oorblywende setels toegeken moet word aan streke in volgorde van die hoogste surplus breukdele.

(2) 'n Setel finaal toegeken aan 'n party ten opsigte van 'n streek moet, by die toepassing van subitem (1)(a), gevul word slegs uit sodanige party se lys vir daardie bepaalde streek.

9A. (1) Indien 'n party geen toewysing van setels ingevolge item 6(b) en (c) behaal het nie, maar die party 'n voorlopige setel behaal het ten opsigte van die setels in item 2(a) bedoel, of indien 'n party ingevolge item 6(b) en (c) minder setels behaal het as die getal voorlopige setels ten opsigte van item 2(a), word die voorlopige toewysing van setels ingevolge item 2(a) die finale toewysing van setels vir sodanige party, en indien 'n herberekening ingevolge item 7 vereis word, word die aangepaste toewysing die finale toewysing.

(2) If a seat is allocated to a party in terms of sub-item (1), then the determination of seats in terms of item 2(b) must be recalculated as follows:

- (a) An amended quota of votes per seat must be determined by dividing the total number of votes cast nationally on national ballot papers, minus the votes cast for a party referred to in sub-item (1), by the total number of seats in the National Assembly plus one, minus the seats awarded in terms of sub-item (1), and the result plus one, disregarding fractions, is the quota of votes per seat. 5
- (b) The number of seats to be awarded to a party for the purposes of paragraph (d) must, subject to paragraph (c), be determined by dividing the total number of votes cast nationally in favour of each party, excluding those awarded seats in terms of sub-item (1), by the quota of votes per seat determined in terms of paragraph (a). 10
- (c) Where the result of the recalculation in terms of paragraph (b) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties participating in the recalculation, and any seat or seats not awarded in terms of paragraph (b) must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus. 15
- (d) The aggregate of a participating party's awards in terms of paragraphs (b) and (c) must be reduced by the number of seats provisionally allocated to it in terms of item 5(f) and the results indicate that party's provisional allocation of the seats in terms of item 2(b). 20

(3) If no recalculation of provisional allocations is required in terms of item 7 in respect of the seats referred to in item 2(b), the provisional allocation of such seats in terms of paragraph (d) becomes the final allocation of such seats to the various parties, and if such a recalculation is required, the provisional allocation of such seats, as adjusted in terms of item 7, becomes the final allocation of such seats to the various parties. 25

(4) If a party forfeits a seat in terms of item 7(1) which was allocated to it in terms of sub-item (1), then the seats provisionally allocated to other parties in terms of item 2(b) must be recalculated in terms of item 7(2) and (3), taking such forfeiture into account. 30

Provincial legislatures

10. The number of seats in each provincial legislature are as determined in terms of section 105 of the Constitution.

11. Registered parties contesting an election of a provincial legislature, must nominate candidates for election to such provincial legislature on provincial lists prepared in accordance with this Act. 40

12. Each party is entitled to submit only one list per province, which must contain the names of not more than the number of seats determined under item 10 for the relevant provincial legislature and in such fixed order of preference as the party may determine. 45

13. The seats determined for a provincial legislature must be allocated to parties contesting an election, as follows—

- (a) A quota of votes per seat must be determined by dividing the total number of votes cast in the province concerned by the number of seats, plus one, determined under item 10 for such province and the result plus one, disregarding fractions, is the quota of votes per seat for such province. 50

(2) Indien 'n setel ingevolge subitem (1) aan 'n party toegewys word, moet die bepaling van setels ingevolge item 2(b) soos volg herbereken word:

- 5 (a) 'n Gewysigde kwota stemme per setel moet bepaal word deur die totale getal stemme wat landswyd op nasionale stembriewe uitgebring is, minus die stemme uitgebring vir 'n party in subitem (1) bedoel, te verdeel deur die totale getal setels in die Nasionale Vergadering plus een, minus die setels toegeken ingevolge subitem (1), en die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die kwota stemme per setel.
- 10 (b) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (d) aan 'n party toegeken word, moet, behoudens paragraaf (c), bepaal word deur die totale getal stemme wat landswyd ten gunste van elke party uitgebring is, behalwe die stemme ingevolge subitem (1) toegeken, te verdeel deur die kwota stemme per setel wat ingevolge paragraaf (a) bepaal word.
- 15 (c) Waar die resultaat van die herberekening ingevolge paragraaf (b) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels aan 'n betrokke party toegeken nie, ding sodanige surplus mee met soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye wat aan die herberekening deelneem, toeval en enige setel of setels wat nie ingevolge paragraaf (b) toegeken is nie, moet toegeken word aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus.
- 20 (d) Die totaal van 'n deelnemende party se toekennings ingevolge paragrawe (b) en (c) moet verminder word deur die getal setels voorlopig ingevolge item 5(f) aan die party toegewys en die resultate dui daardie party se voorlopige toewysing van die setels ingevolge item 2(b) aan.
- 25

30 (3) Indien geen herberekening van voorlopige toewysings ingevolge item 7 vereis word ten opsigte van die setels in item 2(b) bedoel nie, word die voorlopige toewysing van sodanige setels ingevolge paragraaf (d) die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye, en indien so 'n herberekening vereis word, word die voorlopige toewysing van sodanige setels, soos aangepas ingevolge item 7, die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye.

35 (4) Indien 'n party 'n setel wat ingevolge subitem (1) aan die party toegeken is ingevolge item 7(1) verbeur, moet die setels wat voorlopig ingevolge item 2(b) aan ander partye toegewys is ingevolge item 7(2) en (3) herbereken word, met inagneming van sodanige verbeuring.

40 **Provinsiale wetgewers**

10. Die getal setels in elke provinsiale wetgewer is soos ingevolge artikel 105 van die Grondwet bepaal.

45 11. Geregistreerde partye wat aan 'n verkiesing van 'n provinsiale wetgewer deelneem, moet kandidate benoem vir verkiesing tot sodanige provinsiale wetgewer op provinsiale lyste ooreenkomstig hierdie Wet opgestel.

50 12. Elke party is daarop geregtig om slegs een lys per provinsie voor te lê, wat die name moet bevat van hoogstens die getal setels kragtens item 10 vir die betrokke provinsiale wetgewer bepaal en in die vaste voorkeurorde wat die party bepaal.

13. Die setels bepaal vir 'n provinsiale wetgewer moet toegewys word aan partye wat aan die verkiesing deelneem, soos volg:

- 55 (a) 'n Kwota stemme per setel moet bepaal word deur die totale getal stemme uitgebring in die betrokke provinsie te deel deur die getal setels, plus een, kragtens item 10 vir sodanige provinsie bepaal en die resultaat plus een, sonder inagneming van breuke, is die kwota stemme per setel vir sodanige provinsie.

- (b) The number of seats to be awarded to a party for the purposes of paragraph (d) must, subject to paragraph (c), be determined by dividing the total number of votes cast in the province in favour of such party by the quota of votes per seat determined in terms of paragraph (a). 5
- (c) Where the result of the calculation in terms of paragraph (b) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties in respect of the province concerned, and any seat or seats not awarded in terms of paragraph (b), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus. 10
- (d) The aggregate of a party's awards in terms of paragraphs (b) and (c), indicates that party's provisional allocation of seats in the provincial legislature in question. 15
- (e) If no recalculation of provisional allocations for a province concerned is required in terms of item 14, the provisional allocation of seats in respect of that province in terms of paragraph (d), becomes the final allocation of such seats to the various parties, and if such a recalculation is required the provisional allocation of such seats as adjusted in terms of item 14 becomes the final allocation of such seats to the various parties. 20
- 14.** (1) If a party has submitted a provincial list containing fewer names than the number of seats provisionally allocated to it in terms of item 13 (d), it must forfeit a number of seats equal to the deficit. 25
- (2) In the event of any forfeiture of seats in terms of subitem (1), the allocation of seats in respect of the province concerned must be recalculated as follows:
- (a) The party forfeiting seats must be disregarded in such recalculation, and its provisional allocation of seats in terms of item 13 (d), minus the number of seats forfeited by it in respect of its list for such province, becomes its final allocation of seats in the provincial legislature concerned. 30
- (b) An amended quota of votes per seat must be determined in respect of such province by dividing the total number of votes cast in the province, minus the number of votes cast in the province in favour of the party referred to in paragraph (a), by the number of seats, plus one, determined in terms of item 10 in respect of the province concerned, minus the number of seats finally allocated to the said party in terms of paragraph (a). 35
- (c) The result plus one, disregarding fractions, is the amended quota of votes per seat in respect of such province for purposes of the said recalculation. 40
- (d) The number of seats to be awarded for the purposes of paragraph (f) in respect of such province to a party participating in the recalculation, must, subject to paragraph (e), be determined by dividing the total number of votes cast in favour of such party in such province by the amended quota of votes per seat indicated by paragraph (c) for such province. 45
- (e) Where the result of the recalculation in terms of paragraph (d) yields a surplus not absorbed by the number of seats awarded to a party concerned, such surplus competes with other similar surpluses accruing to any other party or parties participating in the recalculation, and any seat or seats in respect of such province not awarded in terms of paragraph (d), must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus. 50
- (f) The aggregate of such a party's awards in terms of paragraphs (d) and (e) in respect of such province, subject to subitem (3), indicates that party's final allocation of the seats determined under item 10 in respect of that province. 55

- (b) Die getal setels wat by die toepassing van paragraaf (a) aan 'n party toegeken moet word, moet, behoudens paragraaf (c), bepaal word deur die totale getal stemme in die provinsie uitbring ten gunste van sodanige party te deel deur die kwota stemme per setel ingevolge paragraaf (a) bepaal.
- (c) Waar die resultaat van die berekening ingevolge paragraaf (b) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels aan 'n betrokke party toegeken nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval ten opsigte van die betrokke provinsie, en enige setel of setels wat nie ingevolge paragraaf (b) toegeken is nie, moet aan die betrokke party of partye toegeken word in volgorde van die hoogste surplus.
- (d) Die totaal van 'n party se toekennings ingevolge paragrawe (b) en (c), dui daardie party se voorlopige toewysing van setels in die betrokke provinsiale wetgewer aan.
- (e) Indien geen herberekening van voorlopige toewysings vir 'n betrokke provinsie ingevolge item 14 vereis word nie, word die voorlopige toewysing van setels ten opsigte van daardie provinsie ingevolge paragraaf (d) die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye, en indien sodanige herberekening vereis word, word die voorlopige toewysing van sodanige setels, soos ingevolge item 14 aangepas, die finale toewysing van sodanige setels aan die onderskeie partye.
- 14. (1)** Indien 'n party 'n provinsiale lys voorgelê het wat minder name bevat as die getal setels voorlopig aan hom toegewys ingevolge item 13(d), verbeur die party 'n getal setels gelyk aan die tekort.
- (2) In die geval van 'n verbeuring van setels ingevolge subitem (1), moet die toewysing van setels ten opsigte van die betrokke provinsie herbereken word soos volg:
- (a) Die party wat setels verbeur, moet in sodanige herberekening buite rekening gelaat word en sy voorlopige toewysing van setels ingevolge item 13(d), minus die getal setels deur die party verbeur ten opsigte van sy lys vir sodanige provinsie, word sy finale toewysing van setels in die betrokke provinsiale wetgewer.
- (b) 'n Gewysigde kwota stemme per setel moet ten opsigte van sodanige provinsie bepaal word deur die totale getal stemme uitbring in die provinsie, minus die getal stemme in die provinsie uitbring ten gunste van die party in paragraaf (a) bedoel, te deel deur die getal setels, plus een, bepaal ingevolge item 10 ten opsigte van die betrokke provinsie, minus die getal setels finaal aan genoemde party ingevolge paragraaf (a) toegewys.
- (c) Die resultaat plus een, sonder inagneming van breukdele, is die gewysigde kwota stemme per setel ten opsigte van sodanige provinsie vir die doeleindes van genoemde herberekening.
- (d) Die getal setels wat toegeken moet word by die toepassing van paragraaf (f) ten opsigte van sodanige provinsie aan 'n party wat aan die herberekening deelneem, moet, behoudens paragraaf (e), bepaal word deur die totale getal stemme uitbring ten gunste van sodanige party in sodanige provinsie te deel deur die gewysigde kwota stemme per setel by paragraaf (c) vir sodanige provinsie aangedui.
- (e) Waar die resultaat van die herberekening ingevolge paragraaf (d) 'n surplus oplewer wat nie opgeneem word deur die getal setels wat aan 'n betrokke party toegeken word nie, ding sodanige surplus mee met ander soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval wat aan die herberekening deelneem, en enige setel of setels ten opsigte van sodanige provinsie wat nie ingevolge paragraaf (d) toegeken is nie, moet toegeken word aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus.
- (f) Die totaal van so 'n party se toekennings ingevolge paragrawe (d) en (e) ten opsigte van sodanige provinsie, behoudens subitem (3), dui daardie party se finale toewysing aan van die setels kragtens item 10 ten opsigte van daardie provinsie bepaal.

(3) In the event of a party being allocated an additional number of seats in terms of this item and if its list in question then does not contain the names of a sufficient number of candidates as set out in subitem (1), the process provided for in this item must be repeated with the changes required by the context until all seats have been allocated.

5

Ballot papers

15. There must be separate ballot papers for the election of members of the National Assembly and of members of the provincial legislatures.

Designation of representatives

16. (1) After the counting of votes has been concluded, the number of representatives of each party has been determined and the election result has been declared in terms of section 190 of the Constitution, the Commission must, within two days after such declaration, designate from each list of candidates, the representatives of each party in the legislature.

10

(2) Following the designation in terms of subitem (1), if a candidate's name appears on more than one list for the National Assembly or on lists for both the National Assembly and a provincial legislature (if an election of the Assembly and a provincial legislature is held at the same time), and such candidate is due for designation as a representative in more than one case, the party which submitted such lists must, within two days after the said declaration, indicate to the Commission from which list such candidate will be designated or in which legislature the candidate will serve, as the case may be, in which event the candidate's name must be deleted from the other lists.

15

20

(3) If a party fails to indicate to the Commission from which list a candidate will be designated or in which legislature a candidate will serve, such candidate's name must be deleted from all the lists.

25

(4) The Commission must forthwith publish the list of names of representatives in the legislature or legislatures.

Supplementation of lists of candidates

30

17. No lists of candidates of a party for any legislature may be supplemented prior to the designation of representatives in terms of item 16.

18. Lists of candidates may, after the designation of representatives in terms of item 16 has been concluded, be supplemented by the addition of an equal number of names at the end of the applicable list, if —

35

- (a) a representative is elected as the President or to any other executive office as a result of which he or she resigns as a representative of a legislature;
- (b) a representative is appointed as a permanent delegate to the National Council of Provinces;
- (c) a name is deleted from a list in terms of item 16(2); or
- (d) a vacancy has occurred and the appropriate list of candidates of the party concerned is depleted.

40

19. Lists of candidates of a party referred to in item 16 (1) may be supplemented on one occasion only at any time during the first 12 months following the date on which the designation of representatives in terms of item 16 has been concluded, in order to fill casual vacancies: Provided that any such supplementation must be made at the end of the list.

45

50

5 (3) In 'n geval waar 'n bykomende getal setels ingevolge hierdie item aan 'n party toegewys word en indien sy betrokke lys dan nie die name bevat van 'n voldoende getal kandidate soos in subitem (1) uiteengesit nie, moet die prosedure waarvoor in hierdie item voorsiening gemaak word, herhaal word met die veranderinge wat die samehang vereis totdat al die setels toegewys is.

Stembriewe

15 15. Daar moet aparte stembriewe vir die verkiesing van lede van die Nasionale Vergadering en van lede van die provinsiale wetgewers wees.

10 Aanwysing van verteenwoordigers

15 16. (1) Nadat die tel van stemme afgehandel is, die getal verteenwoordigers van elke party bepaal is en die verkiesingsuitslag ingevolge artikel 190 van die Grondwet bekend gemaak is, moet die Kommissie, binne twee dae na sodanige bekendmaking, uit elke kandidaatlys die

15 15. (2) Indien 'n kandidaat se naam, na die aanwysing ingevolge subitem (1), op meer as een lys vir die Nasionale Vergadering of op lyste vir sowel die Nasionale Vergadering as 'n provinsiale wetgewer verskyn (indien 'n verkiesing van die Vergadering en 'n provinsiale wetgewer op dieselfde tydstip gehou word), en sodanige kandidaat geregtig is op aanwysing as 'n 20 verteenwoordiger in meer as een geval, moet die party wat sodanige lyste voorgelê het, binne twee dae na genoemde bekendmaking, vir die Kommissie aandui uit watter lys sodanige kandidaat aangewys gaan word of in watter wetgewende liggaam die kandidaat gaan dien, na gelang van 25 die geval, in welke geval die kandidaat se naam van die ander lyste geskrap moet word.

30 (3) Indien 'n party versuim om vir die Kommissie aan te dui uit watter lys 'n kandidaat aangewys gaan word of in watter wetgewende liggaam 'n kandidaat gaan dien, moet sodanige kandidaat se naam van al die lyste geskrap word.

(4) Die Kommissie moet onverwyld die lys name van verteenwoordigers in die wetgewende liggaam of wetgewende liggame publiseer.

Aanvulling van kandidaatlyste

35 17. Kandidaatlyste van 'n party vir enige wetgewende liggaam mag nie voor die aanwysing van verteenwoordigers ingevolge item 16 aangevul word nie.

40 18. Kandidaatlyste kan, nadat die aanwysing van verteenwoordigers ingevolge item 16 afgehandel is, aangevul word deur die byvoeging van 'n gelyke getal name aan die einde van die toepaslike lys, indien—

40 (a) 'n verteenwoordiger as die President verkies word of tot enige ander uitvoerende amp as gevolg waarvan hy of sy bedank as 'n verteenwoordiger van 'n wetgewende liggaam;

45 (b) 'n verteenwoordiger as 'n vaste afgevaardigde na die Nasionale Raad van Provinsies aangestel word;

(c) 'n naam ingevolge item 16(2) van 'n lys geskrap word; of

(d) 'n vakature ontstaan en die toepaslike kandidaatlys van die betrokke party uitgeput is.

50 19. Kandidaatlyste van 'n party in item 16(1) bedoel, kan aangevul word slegs by een geleentheid te eniger tyd gedurende die eerste 12 maande wat volg op die datum waarop die aanwysing van verteenwoordigers ingevolge item 16 afgehandel is, ten einde toevallige vakatures te vul: Met dien verstande dat enige sodanige aanvulling aan die einde van die lys gedoen moet word.

20. The number of names on lists of candidates as supplemented in terms of item 18 may not exceed the difference between the number of seats in the National Assembly or a provincial legislature, as the case may be, and the number of representatives of a party in any such legislature.

Review of lists of candidates by party

21. A party may review its undepleted lists as supplemented in terms of items 18, 19 and 20, within seven days after the expiry of the period referred to in item 19, and annually thereafter, until the date on which a party has to submit lists of candidates for an ensuing election, in the following manner:

- (a) all vacancies may be supplemented;
- (b) no more than 25 per cent of candidates may be replaced; and
- (c) the fixed order of lists may be changed.

Publication of supplemented and reviewed lists of candidates

22. Candidates' lists supplemented in terms of items 18 and 19 or reviewed in terms of item 21 must be published by the Secretary to Parliament and the Secretaries of the provincial legislatures within 10 days after the receipt of such lists from the parties concerned.

Vacancies

23. (1) In the event of a vacancy in a legislature to which this Schedule applies, the party which the vacating member represented must fill the vacancy by nominating a person—

- (a) whose name appears on the list of candidates—
 - (i) from which that party's members were originally nominated; or
 - (ii) where applicable, submitted by a party in terms of item 5(2) of Schedule 6A to the Constitution; and
- (b) who is the next qualified and available person on the list.

(2) A nomination to fill a vacancy must be submitted to the Speaker in writing.

(3) If a party represented in a legislature dissolves or ceases to exist and the members in question vacate their seats in consequence of section 47(3)(c) or 106(3)(c) of the Constitution, the seats in question must be allocated to the remaining parties with the changes required by the context as if such seats were forfeited seats in terms of item 7 or 14, as the case may be.

Definitions

24. In this Schedule—

'Constitution' means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, (Act No. 108 of 1996);

'national list' means a list of candidates prepared by a party for an election of the National Assembly to reflect that party's order of preference of candidates in respect of the allocation of seats on a national basis;

'provincial list' means a list of candidates prepared by a party for an election of a provincial legislature;

'region' means the territorial area of a province;

'regional list' means a list of candidates in respect of a region prepared by a party for an election of the National Assembly to reflect that party's order of preference of candidates in respect of the allocation of seats in respect of such region;

'votes' means—

- (a) where it occurs in items 5, 6, 7 and 9, votes cast in an election for the National Assembly;
- (b) where it occurs in items 13 and 14, votes cast in the election for the provincial legislature of a province concerned; and
- (c) where it occurs in item 16, votes cast in the election for the National Assembly and the provincial legislatures."

20. Die getal name op kandidaatlyste soos aangevul ingevolge item 18 mag nie die verskil oorskry tussen die getal setels in die Nasionale Vergadering of 'n provinsiale wetgewer, na gelang van die geval, en die getal verteenwoordigers van 'n party in enige sodanige wetgewer nie.

5 **Hersiening van kandidaatlyste deur party**

21. 'n Party kan sy onuitgeputte lyste soos ingevolge items 18, 19 en 20 aangevul, hersien binne sewe dae na afloop van die tydperk in artikel 19 bedoel, en jaarliks daarna, tot die datum waarop 'n party kandidaatlyste vir 'n daaropvolgende verkiesing moet voorlê, op die volgende wyse:

- 10 (a) alle vakatures kan aangevul word;
 (b) hoogstens 25 persent van die kandidate mag vervang word; en
 (c) die vasgestelde volgorde van lyste kan verander word.

Publisering van aangevulde en hersiene kandidaatlyste

15 22. Kandidaatlyste wat ingevolge items 18 en 19 aangevul of ingevolge item 21 hersien is, moet binne 10 dae na ontvangs van sodanige lyste van die betrokke partye deur die Sekretaris van die Parlement en die Sekretaris van die provinsiale wetgewers gepubliseer word.

Vakatures

20 23. (1) In die geval van 'n vakature in 'n wetgewende liggaam waarop hierdie Bylae van toepassing is, moet die party wat deur die ontruimende lid verteenwoordig is, die vakature vul deur 'n persoon te benoem—

- (a) wie se naam op die kandidaatlys verskyn—
 (i) waaruit daardie party se lede oorspronklik benoem is; of
 25 (ii) waar toepaslik, wat ingevolge item 5(2) van Bylae 6A by die Grondwet deur 'n party voorgelê is; en
 (b) wat die volgende bevoegde en beskikbare persoon op die lys is.

(2) 'n Benoeming om 'n vakature te vul, moet skriftelik aan die Speaker voorgelê word.

30 (3) Indien 'n party wat in 'n wetgewende liggaam verteenwoordig word, onthind of ophou om te bestaan en die betrokke lede hul setels uit hoofde van artikel 47(3)(c) of 106(3)(c) van die Grondwet ontruim, moet die betrokke setels toegewys word aan die oorblywende partye met die veranderings wat die samehang vereis asof sodanige setels ingevolge item 7 of 14, na gelang van die geval, verbeurde setels is.

35 **Woordomskrywing**

24. In hierdie Bylae beteken—

'Grondwet' die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet No. 108 van 1996);

40 'nasionale lys' 'n kandidaatlys deur 'n party opgestel vir 'n verkiesing van die Nasionale Vergadering om daardie party se voorkeurorde van kandidate ten opsigte van die toewysing van setels op 'n nasionale grondslag weer te gee;

'provinsiale lys' 'n kandidaatlys deur 'n party opgestel vir 'n verkiesing van 'n provinsiale wetgewer;

45 'stemme'—

(a) waar dit in items 5, 6, 7 en 9 voorkom, stemme uitgebring in 'n verkiesing vir die Nasionale Vergadering;

(b) waar dit in items 13 en 14 voorkom, stemme uitgebring in die verkiesing vir die provinsiale wetgewer van 'n betrokke provinsie; en

50 (c) waar dit in item 16 voorkom, stemme uitgebring in die verkiesing vir die Nasionale Vergadering en die provinsiale wetgewers;

'streek' die grondgebied van 'n provinsie;

55 'streeklys' 'n kandidaatlys ten opsigte van 'n streek deur 'n party opgestel vir 'n verkiesing van die Nasionale Vergadering om daardie party se voorkeurorde van kandidate ten opsigte van die toewysing van setels ten opsigte van sodanige streek weer te gee.”.

Amendment of section 15 of Act 51 of 1996

26. Section 15 of the Electoral Commission Act, 1996, is hereby amended by the substitution for subsections (1), (2) and (3) of the following subsections, respectively:

“(1) The chief electoral officer shall, upon application by a party in the prescribed form, accompanied by the items mentioned in subsection (3), register such party in accordance with this Chapter. 5

(2) The form shall, *inter alia*, make provision for the following:

- (a) the name of the party;
- (b) the distinguishing mark or symbol of the party in colour; and
- (c) the abbreviation, if any, of the name of the party consisting of not more than eight letters [; and 10
- (d) the constitution of the party].

(3) **[No party not represented in Parliament, a provincial legislature or a local government body may be so registered unless the]** The application [is] shall be accompanied by— 15

- (a) that party’s deed of foundation which has been adopted at a meeting of, and has been signed by the prescribed number of persons who are qualified voters;
- (b) the prescribed amount, if any; and
- [(c) proof of publication in the Gazette of the prescribed notice of the application.]** 20
- (d) that party’s constitution.”.

Amendment of section 15A of Act 51 of 1996

27. Section 15A of the Electoral Commission Act, 1996, is hereby amended by the substitution for subsections (1) and (2) of the following subsections, respectively:

“(1) The chief electoral officer shall, upon application by a party in the prescribed form, and if the application is accompanied by the items mentioned in subsection (2), register such party in respect of a particular municipality. 25

(2) **[No party not represented in a municipal council in that municipal area or areas may be so registered unless the]** The application [is] shall be accompanied by— 30

- (a) that party’s deed of foundation which has been adopted at a meeting of, and has been signed by, the prescribed number of persons who are qualified voters; 30
- (b) the prescribed amount, if any; and
- [(c) proof of publication in a newspaper circulating in that municipal area of the prescribed notice of application.]** 35
- (d) that party’s constitution.”.

Amendment of section 16 of Act 51 of 1996

28. Section 16 of the Electoral Commission Act, 1996, is hereby amended by the substitution for subsection (1) of the following subsection:

“(1) The chief electoral officer may not register a party in terms of section 15 or 15A, if— 40

- (a) fourteen days have not elapsed since the applicant has submitted to the chief electoral officer proof of publication of the prescribed notice of application in the Gazette in the case of an application referred to in section 15 or in a newspaper circulating in the municipal area concerned in the case of an application referred to in section 15A. 45

Wysiging van artikel 15 van Wet 51 van 1996

26. Artikel 15 van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, word hierby gewysig deur subartikels (1), (2) en (3) deur onderskeidelik die volgende subartikels te vervang:

5 “(1) Die hoofverkiesingsbeampte moet op aansoek van ’n party in die voorgeskrewe vorm, vergesel van die items in subartikel (3) genoem, daardie party ooreenkomstig hierdie Hoofstuk registreer.

(2) Die vorm moet onder andere vir die volgende voorsiening maak:

- (a) Die naam van die party;
- (b) die onderskeidende merk of simbool van die party in kleur; en
- 10 (c) die afkorting, as daar is, van die naam van die party bestaande uit hoogstens agt letters [; en

(d) die grondwet van die party].

15 (3) [Geen party wat nie in die Parlement, ’n provinsiale wetgewer of ’n plaaslike bestuursliggaam verteenwoordig is nie, word aldus geregistreer nie, tensy die] Die aansoek moet vergesel gaan van—

(a) daardie party se stigtingsakte wat aangeneem is by ’n vergadering van, en onderteken is deur, die voorgeskrewe getal persone wat stemgeregtigde kiesers is;

(b) die voorgeskrewe bedrag, as daar is; en

20 [(c) bewys van publikasie in die Staatskoerant van die voorgeskrewe kennisgewing van die aansoek.]

(d) daardie party se grondwet.”.

Wysiging van artikel 15A van Wet 51 van 1996

27. Artikel 15A van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, word hierby 25 gewysig deur subartikels (1) en (2) deur onderskeidelik die volgende subartikels te vervang:

30 “(1) Die hoofverkiesingsbeampte moet, op aansoek van ’n party in die voorgeskrewe vorm, en indien die aansoek vergesel gaan van die items in subartikel (2) genoem, daardie party ten opsigte van ’n bepaalde munisipaliteit registreer.

(2) [Geen party wat nie in ’n munisipale raad in daardie munisipale gebied of gebiede verteenwoordig is nie, word aldus geregistreer nie, tensy die] Die aansoek moet vergesel gaan van—

35 (a) daardie party se stigtingsakte wat aangeneem is by ’n vergadering van, en onderteken is deur, die voorgeskrewe getal persone wat stemgeregtigde kiesers is;

(b) die voorgeskrewe bedrag, as daar is; en

[(c) bewys van publikasie van die voorgeskrewe kennisgewing van aansoek in ’n koerant wat in daardie munisipale gebied versprei word.]

40 (d) daardie party se grondwet.”.

Wysiging van artikel 16 van Wet 51 van 1996

28. Artikel 16 van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, word hierby gewysig deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

45 “(1) Die [Hoofverkiesingsbeampte] hoofverkiesingsbeampte registreer nie ’n party ingevolge artikel 15 of 15A nie, indien—

50 (a) veertien dae nie verloop het sedert die aansoeker aan die hoofverkiesingsbeampte bewys voorgelê het van publikasie in die Staatskoerant van die voorgeskrewe kennisgewing van aansoek in die geval van ’n aansoek in artikel 15 bedoel of in ’n koerant wat in die betrokke munisipale gebied versprei word in die geval van ’n aansoek in artikel 15A bedoel;

- (b) a proposed name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol mentioned in the application resembles the name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol, as the case may be, of any other registered party to such an extent that it may deceive or confuse voters; or
- (c) a proposed name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol mentioned in the application or the constitution of the party or the deed of foundation mentioned in section 15 or 15A contains anything—
 - (i) which portrays the propagation or incitement of violence or hatred or which causes serious offence to any section of the population on the grounds of race, gender, sex, ethnic origin, colour, sexual orientation, age, disability, religion, conscience, belief, culture or language; or
 - (ii) which indicates that persons will not be admitted to membership of the party or welcomed as supporters of the party on the grounds of their race, ethnic origin or colour.”.

Amendment of section 16 of Act 51 of 1996

29. Section 16 of the Electoral Commission Act, 1996, is hereby amended by the substitution in subsection (4) for the words preceding paragraph (a) of the following words:

“In considering such an appeal against the refusal to register a party in terms of subsection (1)(a)[(i)] the Commission—”

Insertion of section 16A in Act 51 of 1996

30. The following section is hereby inserted in the Electoral Commission Act, 1996, after section 16:

“Change of party’s name

16A. (1) A party may submit an application in the prescribed form to the chief electoral officer to change its registered name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol.

(2) Such an application shall be accompanied by proof of publication in the *Gazette* of the prescribed notice of application.

(3) Section 16, with the changes required by the context, applies to the chief electoral officer’s consideration of the application and decision to change, or not to change, the party’s registered name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol in accordance with the application.

(4) If the registered name, abbreviated name, distinguishing mark or symbol is changed as a result of the application, the chief electoral officer shall withdraw the registration certificate issued in terms of section 15 and issue the party with a new registration certificate reflecting the change.”.

Substitution of section 17 of Act 51 of 1996

31. The following section is hereby substituted for section 17 of the Electoral Commission Act, 1996:

“Cancellation of registration of party

17. (1) The Commission may [direct the chief electoral officer to] cancel the registration of a party if—

- (a) [the Commission] after due notice in writing to that party and an inquiry into the matter, the Commission is satisfied that the party no longer functions or has no intention to participate in an election;
- (b) it is notified by that party in the prescribed manner that the party has dissolved or is intending to dissolve on a specified date;

- (b) 'n voorgestelde naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool in die aansoek vermeld soveel ooreenstem met die naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool, na gelang van die geval, van enige ander geregistreerde party dat dit kiesers kan mislei of verwar; of
- 5 (c) 'n voorgestelde naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool in die aansoek vermeld of die grondwet van die party of die stigtingsakte in artikel 15 of 15A vermeld enigiets bevat—
- (i) wat die propagering of aanstigting van geweld of haat uitbeeld of wat ernstige aanstoot by enige gedeelte van die bevolking op grond van ras, geslagtelikheid, geslag, etniese oorsprong, kleur, seksuele georiënteertheid, ouderdom, gestremdheid, godsdiens, gewete, oortuiging, kultuur of taal veroorsaak; of
- 10 (ii) wat aandui dat persone op grond van hul ras, etniese oorsprong of kleur nie tot lidmaatskap van die party toegelaat sal word of as ondersteuners van die party verwelkom sal word nie.”
- 15

Wysiging van artikel 16 van Wet 51 van 1996

29. Artikel 16 van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, word hierby gewysig deur in subartikel (4) die woorde wat paragraaf (a) voorafgaan deur die volgende woorde te vervang:

- 20 “By die oorweging van so 'n appèl teen die weiering om 'n party ingevolge subartikel (1)(a)[(i)] te registreer—”.

Invoeging van artikel 16A in Wet 51 van 1996

30. Die volgende artikel word hierby na artikel 16 in die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, ingevoeg:

25 “Verandering van party se naam

16A. (1) 'n Party kan 'n aansoek in die voorgeskrewe vorm aan die hoofverkiesingsbeampte voorlê om die geregistreerde naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool van daardie party te verander.

- 30 (2) So 'n aansoek moet vergesel gaan van bewys van publikasie in die *Staatkoerant* van die voorgeskrewe kennisgewing van aansoek.

(3) Artikel 16, met die veranderinge wat die samehang vereis, is van toepassing op die hoofverkiesingsbeampte se oorweging van die aansoek en besluit om die party se geregistreerde naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool ooreenkomstig die aansoek te verander of nie te verander nie.

35

- (4) Indien die geregistreerde naam, verkorte naam of onderskeidingsmerk of -simbool verander word as gevolg van die aansoek, moet die hoofverkiesingsbeampte die registrasiesertifikaat wat ingevolge artikel 15 uitgereik is, intrek en 'n nuwe registrasiesertifikaat, wat die verandering weerspieël, aan die party uitreik.”
- 40

Vervanging van artikel 17 van Wet 51 van 1996

31. Artikel 17 van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996, word hierby deur die volgende artikel vervang:

“Intrekking van registrasie van party

- 45 17. (1) Die Kommissie kan [die hoofverkiesingsbeampte gelas om] die registrasie van 'n party [in te trek] intrek indien—

(a) die Kommissie, na behoorlike skriftelike kennisgewing aan daardie party en 'n ondersoek na die saak, oortuig is dat die party nie langer funksioneer nie of geen bedoeling het om aan 'n verkiesing deel te neem nie; [of]

50

- (b) die Kommissie deur [die] daardie party op die voorgeskrewe wyse in kennis gestel is dat die party ontbind het of voornemens is om op 'n vermelde datum te ontbind;

- (c) that party is not represented in the National Assembly, a provincial legislature or a municipal council and it has not participated in a national, provincial or municipal general election that took place after the date of its registration or after the date when it was last so represented; or 5
- (d) that party has changed its deed of foundation or constitution and the Commission is satisfied that change has resulted in that deed of foundation or constitution containing anything— 5
- (i) which portrays the propagation or incitement of violence or hatred or which causes serious offence to any section of the population on grounds of race, gender, sex, ethnic origin, colour, sexual orientation, age, disability, religion, conscience, belief, culture or language; or 10
 - (ii) which indicates that persons will not be admitted to membership of the party or welcomed as supporters of the party on the grounds of their race, ethnic origin or colour. 15
- (2) The Commission may not cancel the registration of a party on the grounds set out in subsection (1)(d) unless it has served a notice on the party giving it an opportunity to withdraw or change the offending amendment or part of the amendment and the party has not done so to the Commission's satisfaction within three months. 20
- (3) A registered party shall within two months after having changed its deed of foundation or constitution submit a copy of the changed deed of foundation or constitution to the chief electoral officer.”.

Short title

25

32. This Act is called the Electoral Laws Amendment Act, 2003, and comes into operation on a date set by the President by proclamation in the *Gazette*.

- 5 (c) daardie party nie in die Nasionale Vergadering, 'n provinsiale wetgewer of 'n munisipale raad verteenwoordig word nie en die party nie deelgeneem het aan 'n nasionale, provinsiale of munisipale algemene verkiesing wat plaasgevind het na die datum van sy registrasie of na die datum waarop hy laas aldus verteenwoordig was nie; of
- 10 (d) daardie party sy stigtingsakte of grondwet verander het en die Kommissie oortuig is dat daardie verandering tot gevolg het dat daardie stigtingsakte of grondwet enigiets bevat—
- 15 (i) wat die propagering of aanstigting van geweld of haat uitbeeld of wat ernstige aanstoot by enige gedeelte van die bevolking op grond van ras, geslagtelikheid, geslag, etniese oorsprong, kleur, seksuele georiënteerdheid, ouderdom, gestremdheid, godsdiens, gewete, oortuiging, kultuur of taal veroorsaak; of
- 20 (ii) wat aandui dat persone op grond van hul ras, etniese oorsprong of kleur nie tot lidmaatskap van die party toegelaat sal word of as ondersteuners van die party verwelkom sal word nie.
- (2) Die Kommissie mag nie die registrasie van 'n party intrek op die gronde in subartikel (1)(d) uiteengesit nie tensy die Kommissie 'n kennisgewing op die party beteken het wat die party die geleentheid bied om die aanstootgewende wysiging of deel van die wysiging terug te trek of te verander en die party dit nie binne drie maande na die Kommissie se bevrediging gedoen het nie.
- 25 (3) 'n Geregistreerde party moet binne twee maande nadat hy sy stigtingsakte of grondwet verander het, 'n afskrif van die veranderde stigtingsakte of grondwet aan die hoofverkiesingsbeampte voorlê.”.

Kort titel

32. Hierdie Wet heet die Wysigingswet op Kieswette, 2003, en tree in werking op 'n datum deur die President by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

